

Datum

2026-02-04

Adress

Diarienummer

SBN-2025-1018

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Yttrande över Remiss Trafikverket - Förslag till ändringar gällande riksintresseanspråk STK-2025- 1825

Stadsbyggnadsnämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Trafikverket fattade i december 2024 beslut om en uppdaterad sektorsbeskrivning med nya kriterier för riksintressen. Trafikverket har nu genomfört en översyn av riksintresseanspråken för samtliga trafikslag utifrån de nya kriterierna. Inom Malmö kommun är det endast områden i och kring Malmö hamn och Malmö bangård som berörs. Flera av de riksintressejusteringar som föreslås föregriper det arbete som nu pågår med att aktualisera riksintressepreciseringen för Malmö hamn. Det gäller exempelvis de farleder som föreslås i Frihamnsbassängen och Industrihamnsbassängen. Detta är hamndelar som är otidsenliga och blir otillgängliga i samband med anläggandet av ett kustskydd. Inte heller förslaget av väganslutning till Hamnområdet är framåtsyftande. Stadsbyggnadsnämnden önskar istället en inkluderande process i samband med det pågående arbetet med riksintressepreciseringen, med syfte att mer långsiktigt säkra riksintresset Malmö hamns värde. Stadsbyggnadsnämnden har inga synpunkter föreslagna förändringarna av riksintressena för kombiterminalen och ankarplatsen.

Yttrande

Stadsbyggnadsnämnden noterar att Trafikverkets föreslagna förändringar av riksintressena i huvudsak grundar sig på de nya beslutade kriterierna för riksintressen. Det finns goda skäl att välkomna Trafikverkets ambition att hålla riksintressena aktuella. Utan uppdaterade riksintressen försvåras kommunernas planeringsarbete.

Trafikverkets föreslagna förändringar av riksintressen inom Malmö kommun berör endast områden i och kring Malmö hamn och Malmö bangård. Många av de justeringar av riksintressena som föreslås föregriper dock det arbete som påbörjats med att aktualisera riksintressepreciseringen för Malmö hamn. Det gäller såväl de föreslagna förändringarna av farleder som väganslutningar och järnvägsanslutningar till hamnområdet. Stadsbyggnadsnämnden motsätter sig detta förfarande och önskar att de nu föreslagna förändringarna istället inväntar arbetet med riksintressepreciseringen.

Med en inkluderande process i samband med det pågående arbetet med riksintressepreciseringen skulle ett betydligt mer träffsäkert riksintresseutpekande kunna utarbetas. Det är visserligen av värde att riksintressena är aktuella men om de föreslagna förändringarna återigen ändras efter riksintressepreciseringens färdigställande riskerar riksintressenas trovärdighet att urholkas. Föreslagna förändringar varslar även om en bristande inblick i Malmö hamns nu gällande riksintresseprecisering, se synpunkterna under respektive riksintresserubrik nedan.

Stadsbyggnadsnämnden menar att riksintressena behöver vara mer framåtsyftande. I annat fall riskerar riksintressena endast att värna befintliga värden och inte säkerställa deras utvecklingsmöjligheter så att de även på lång sikt kan fylla sin uppgift. I linje med detta bör obsoleta funktioner och ytor utgå och ersättas med sådana som rustar riksintressena för framtiden. Detta gäller särskilt de riksintressen som berör Malmö hamns geografi.

Flera olika myndigheter har intresse av att peka ut riksintressen inom Malmö hamnområde, såsom Energimyndigheten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Stadsbyggnadsnämnden vill passa på att lyfta värdet av samverkan och samordning mellan de myndigheter som har intressen inom denna geografi. Eftersom Malmö stad är en stor ägare av såväl hamnens markområden som av hamnoperatören CMP besitter Malmö stad stor kunskap om området och dess utvecklingspotential. Malmö stad bidrar gärna med detta i kommande samtal.

Synpunkter på föreslagna förändringar av riksintressen

Farleder

De farleder som leder till Malmö hamn har ändrats så att de sträcker sin långt in i hamnområdet, både till Frihamnsbassängen och Industrihamnen. Det är oförståeligt att farleder redovisas inom området som redan utgör riksintresse för Malmö hamn. Med ett sådant förfarande blir värdet av de vattenområden som ingår i riksintresset Malmö hamn, men som inte utgör en farled, svåra att förstå. Stadsbyggnadsnämnden menar att det vore mer logiskt att avsluta farlederna där de når fram till riksintresset Malmö hamn. Det skulle ligga i linje med hur Trafikverket i sitt förslag ansluter riksintressen för vägar och järnvägar till Malmö hamn.

Stadsbyggnadsnämnden menar vidare att förslaget att dra en farled ända in till Frihamnsbassängen inte är långsiktigt hållbar. Bassängen är redan idag svår att nå och blir ännu svårare för framtidens båtstorlekar. Inga investeringar i bassängen eller kajerna är heller att vänta då bassängen förväntas bli inestängd i samband med upprättandet av ett framtida kustskydd. Det är av dessa skäl vattendom givits så att Malmö stad kan anlägga nya kajer i Industrihamnsrännan och genomföra en utfyllnad av Norra hamnen, som inkluderar en ny djuphavshamn. Ett framåtsyftande riksintresseutpekande bör således redovisa utfyllnaden av Norra hamnen som riksintresse för hamnverksamhet och säkerställa en farled som siktar mot den nya djuphavshamnen, istället för en farled till Frihamnsbassängen.

För att kunna möta framtida utmaningar är Malmö hamn i behov av en bättre inre logistik. Därför planeras hamnområdena Mellersta hamnen och Norra hamnen knytas samman med en väg- och järnvägsbro över Industrihamnsrännan. Denna bro kommer att behöva utformas så att den kan utgöra en del av ett sammanhängande kustskydd. De utvecklingsmöjligheter som broförbindelsen ger riksintresset Malmö hamn, tillsammans med behovet av ett kustskydd, bedöms vara mer angeläget än värdet av en farled för storskalig kommersiell båttrafik till Industrihamnsbassängen. Stadsbyggnadsnämnden önskar således ett mer framtidsorienterat riksintresse för farleder och att de justeringar som föreslås inväntar det pågående arbetet med riksintressepreciseringen för Malmö hamn.

Ankarplats

Trafikverket föreslår en ny ankarplats inom Malmö kommuns vattenområde. Stadsbyggnadsnämnden har inga synpunkter på förslaget men noterar samtidigt att det även redovisas en ankarplats utanför kommungränsen över grundet Sjollen. Stadsbyggnadskontoret har under året fått en remiss från Energimyndigheten som avser att peka ut samma vattenområde som riksintresse för vindkraft. Detta är två funktioner som inte bedöms förenliga med varandra.

Järnväg mellan hamnen och bangården

Postspåret som förbinder Malmö hamn med Malmö godsbangård föreslås som nytt riksintresse för järnväg. Det bör observeras att Postspåret enligt nu gällande riksintresseprecisering för Malmö hamn redan utgör ett riksintresse. Det behöver förtydligas om Postspåret i och med detta nya utpekande därmed utgår ur riksintresset Malmö hamn. I preciseringen för Malmö hamn ingår även andra järnvägar med avsikt att säkra hamnområdets tillgänglighet. Det framgår inte heller om dessa ska kvarstå eller ej. Stadsbyggnadsnämnden vill därför påtala värdet av att invänta arbetet med riksintressepreciseringen för Malmö hamn.

Kombiterminalen

Kombiterminalerna har en viktig funktion i samhällets transportsystem. Stadsbyggnadsnämnden välkomnar därför att kombiterminalen frikopplas från riksintresset för Malmö godsbangården och därmed tydligare utgör ett eget riksintresse.

Väggkoppling till Malmö hamn

Enligt Trafikverkets förslag redovisas Bjurögatan som en väg av riksintresse. Avsikten är att säkerställa en väganslutning till Malmö hamn. Bjurögatan ingår redan i gällande riksintresseprecisering för Malmö hamn. Det behöver förtydligas om Bjurögatan i och med detta nya utpekande därmed utgår ur riksintresset Malmö hamn. I preciseringen för Malmö hamn ingår även andra vägar med avsikt att säkra hamnområdets tillgänglighet. Det framgår inte heller om dessa ska kvarstå eller ej.

Stadsbyggnadsnämnden vill också lyfta värdet av mer långsiktiga anslutningsvägar till hamnområdet. Malmö har planerat för en ny anslutning till hamnområdet via den nya Sesarögatan. Den kommer att anläggas så snart arbetet med den stora avloppstunnels MAXIMA avslutats i Norra hamnen. Sesarögatans placering säkerställer också att konflikter undviks mellan vägtrafiken till hamnområdet och järnvägstrafiken. Behovet av anslutningsvägar till hamnen kommer att behandlas i samband med riksintressepreciseringen för Malmö hamn. Stadsbyggnadsnämnden vill därmed återigen påtala värdet av att Trafikverkets föreslagna förändringar inväntar det påbörjade arbetet med riksintressepreciseringen för Malmö hamn.

ordförande

Stefana Hoti (MP)

sekreterare

Kristina Andersson